

Batavia, 11 September 1947

AAN den WelEdGestrengen Hr. Tennis

R.V.D.

110 A

Onderstaand gelieve U een uittreksel aan te treffen uit een verslag over Panjoewangi van 6 Augustus jl., van den Controleur le Kl.T.B. Dr. Platteel:

---- De 5e Augustus begon met een vroeg bezoek van de gewezen Patih Prijodipoetra die de gelukwenschen met de verjaardag van Prinses Irene kwam aanbieden. Dien dag was ik voorts in de gelegenheid te tourneeren door het tot nu toe onbekende district Bangoredjo. Eenige dagen tevoren had de Mar. Brig. hier een eerste vluchtige verkenning gedaan, waaraan ik niet mocht deelnemen (het overigens eerste en eenige geschil tusschen den Majoor Strijbos en mij). Op het oog was alles rustig geweest.

Ook nu hetzelfde beeld van vredige rust en vriendelijk groetende menschen. Gesprekken in de warongs en met tanis' waren eensluidend: "We zijn blij dat U er bent", en merken niets van rampok of rondtrekkende benden." De schijn echter bedroog. Het huis van den Wedono bleek geheel te zijn verlaten, Assistent-Wedono idem. De bureu waren zeer gesloten en wisten niets. Door naar het geheel zuidelijk gelegen Pasanggaran. Het huis van den Ass. Wedono aldaar was niet alleen leeggehaald zooals elders doch ook nagenoeg geheel afgebroken. Deze 3 ambtenaren waren, zooals nadere inlichtingen uitwezen, gekidnapt. Ook het dessahoofd van Kesilir was met onbekende bestemming vertrokken. Zoo juist nog bericht ontvangen, dat de A.W. van Bangoredjo is ontsnapt en na vele dagen loopen door de sawah's h bij den Regent heeft gemeld. Verwacht een uitvoerig rapport van hem.

Vervolgens poolshoogte genomen in het roerigste district Blambangan, alwaar zooals gemeld, de Wedono was gekidnapt. De Ass. Wedono van Tjloering heeft ter beveiliging een wacht van Mariniers in zijn huis en blijft moedig op zijn post. Te Srono was de atmosfeer ook zeer onbehagelijk. Reeds de vorige dag een I.v.P. met eenige agenten aldaar gedetacheerd ter bewaking en opbouw van het verlopen detachement politie. De Ass. Wedono had dien ochtend vroeg in zijn badkamer eenige lieden op bezoek gehad, die hem wilden meenemen naar het Zuiden om zich bij het verzet aldaar te voegen, zeggende, dat zij in opdracht kwamen van den Wedono van Blambangan. Een vervanger, zijnde een pemoeda hadden zij reeds meegebracht om als dummy-figuur te laten optreden. Hetzelfde hadden zij te Tegaldlima gedaan, zoodat kan worden aangenomen, dat ook de A.W. aldaar is getjoelikt. Door de aanbrenkende dag zijn zij blijkbaar weerhouden om geweld toe te passen en verdwenen, zeggende te zullen terugkeeren.

Dien dag werd ook het lijk van de Kamitoewa van Srono ontdekt, in zittende houding gebonden, naar aangenomen levend begraven. Vermoedelijke reden zijn anti-Masjumi gezindheid. De Chineesche gemeenschap wordt voortdurend bedreigd, zoodat juist was een Chinees bevrijd door de veldpolitie uit een zuidelijker gelegen dessa, alwaar hij aan een boom gebonden was en 5 kja's, w.o. de beruchte Hadji I an, een rechtbank hadden gevormd om over hem te oordeelen. ----

--- uit een verslag van den subressortleider van het Algemeen Landbouw Syndicaat te Tjikembang dd. 22 Augustus jl.

---- Zooals U ongetwijfeld bekend, zijn eind 1945 een aantal Europeanen uit deze streek door de B.K.R. vermoord geworden. Behalve de namen der slachtoffers, die ik vroeger in een mijner brieven reeds noemde, behoorde daartoe ook de Hr. Boom van het perceel "Tjiwarangan" (ons uit het kamp nog wel bekend als houtsnijder!) Thans is mij gerapporteerd geworden, dat de reeds gearresteerde Man(g)soer, welke vermoedelijk de hoofd-aanstichter is, alle slachtoffers liet vervoeren naar Plaboehanratoe, waar de moordenaars - de werkelijke daders - nog woonachtig zijn: nl. Pa Roem en Emad van Kampong Kebon Taroem Plaboean. De lichamen der slachtoffers zijn geworpen in de put op het erf van het huis waar vroeger de Radja van Lombok woonde. Het totaal in deze put geworpen personen zou 12 bedragen.

Gezien de bijzonderheden, welke mijn zegsman wist te vertellen, geloof ik wel, dat het de moeite zal loonen, deze zaak met spoed te onderzoeken. Hij vertelde o.a. dat men de slachtoffers den hals afsneed en de Hr. Boom de volgende rrgen nog bleek te leven, waarop men de gruwelijke daad herhaalde. Nu Mangsoer is in arrest gesteld, loopt mende kans, dat de werkelijke daders argwaan krijgen en er vandoor gaan. Verzoeken daarom hier direct werk van te maken. -----

Uittreksel Nefis-rapport ddo. 15 Augustus 1947

----- Die nacht om ca. 24.00 uur kreeg Inf. van Dolah de opdracht genoemde Hwat naar Tegalsari te transporteeren en aldaar aan de leiders der B.O. (Barisan Ompong) af te leveren. Inf. begaf zich met DAI, SAR KOEN, PARDJO, KAMIO en arrestant naar Tegalsari, alwaar hij omstreeks 2.00 uur aankwam.

Hier leverde hij HWAT aan een zekere PARTO SANGIT, leider der B.O. te Tegalsari af en aanvaardde de terugtocht.

Om ongeveer 4.00 uur kwamen zij van Tegalsari terug. Nauwelijks lagen zij te slapen, of zij hoorden schoten, afkomstig van Ned. troepen. De bevolking rende de kampong uit. Om 5.00 uur kwam DOLAH mij vragen of ik mij wilde belasten met het afmaken van PIN. Inf. weigerde en tegen 11.00 uur werd PIN van de woning van Pa POER overgebracht naar die van PA GALIS. Van hieruit werd PIN, geescorteerd door SAKIR, MOERSIMAN, PA KARSO, WIDJI, SOERIJADI, en Dolah naar een plaats in het bos gebracht ca. 3 Km Z. van de kampong. Inf. en zekere KATIDJI van Tjoeradjati volgde de stoet op een afstand. Op de plaats aangekomen, hurkte PIN met de armen op de rug gebonden op de grond neer. Voor hem stond DOLAH en achter hem een zekere SOERADJI met een grasmes (Arit). L.g. sloeg een maal links en een maal rechts van de hals van PIN met zijn arit, waarna het slachtoffer neerstortte. Hoewel niet zeker of het slachtoffer dood was, werd begonnen met het bebloede lichaam toe te dekken met aarde en bladeren. Een gat werd niet gegraven. Daarna gingen allen terug.

Op 8 Augustus kwam ten huize van zekere SOERRI bij de pasar Tjoerahdjati, een Javaansche jongen, genaamd DJOHARI, afkomstig van Srono. Soepri rende zijn huis uit en vertelde aan zijn vrienden MAIL, PARIN en BANDI, dat er een mata moesoeh bij hem in de warong zat. Door genoemde pemoeda's en de gealarmeerde ompongbevolking werd Djohari gepakt en naar de woning van Pa RANTINAH gebracht (Djokobitto of waterverdeler voor het bevloeien van sawahs). Daarna werd hij overgebracht naar het huis van PA PAITOEN, Kebajan van Tjoeradjati. Niet lang daarna werd inf. daar ontboden en bij mijn binnenkomst verheugde DJOHARI zich bij het zien van hem. Zij waren vrienden geweest in Srono. Doch bij het zien der afkeurende blikken der aanwezigen, tw. WARIDI PA RANTINAL PA PAITOEN en PARTOSANDJOJO, ging Inf. naar buiten. In het gezelschap van AMIR. Ondertusschen werd Djohari overgebracht naar het huis van Pa BAJAT. Om ca. 15 uur kwam een zekere BOSALI uit Tjoerahdjati met een brief binnen die afkomstig was van Oerip (SOEWITO) cdes cdt. van B.B.K. Poerwosari, inhoudende dat DJOHARI onmiddellijk moest worden gedood. Inf. las dit briefje en gaf dit daarna aan DOLAH. Inf. ging daarna naar huis. Een uur later begaf hij zich weer naar DOLAH om te zien hoe het met DJOHARI stond. L.g. was reeds naar het bos, W. van de Kpg. aan de kant van de kali, gebracht. De executie had reeds plaats gevonden. 20 personen waren bezig met het begraven van het lijk. Zekere MARSOEM, ex TRI-soldaat had DJOHARI twee slagen met een parang (kapmes) op de hals toegediend. Nadat het lijk was begraven, keerden allen huiswaarts.

--- Uittreksel Nefis-rapport ddo. 14 Augustus 1947.

In de dessa ABOE-ABOE (Temoegoeroesche) is een bende ter sterkte van ongeveer 50 man geweest T.R.I. soldaten van het detachement ROGODJAMPI die de streek aldaar onveilig maakt. Deze is volledig bewapend met geweren en karabijnen en staat onder leiding van de gebroeders HARDJO en DJOHAR. Genoemde Hardjo heeft aan zijn mannen opdracht gegeven om de NICA aan te vallen wanneer deze HARDJO wil arresteeren. Geen enkele vreemdeling (Ambonneezen, Chineezen e.a.) mag uit eigen beweging de streek verlaten. Alle spionnen van de NICA moeten worden afge- maakt. Op 12-8-1947 te ongeveer 23.30 uur kwamen 10 gewapende personen in de onderneming Bendo-Kerep op zoek naar Nica-spionnen en berichtgevers. Reeds zijn er 3 personen uit die streek vermoord t.w. SALAM (kmp. Todjo), cultuurpolitie, DASLAN (TODJO) gewezen nachtwaker. De derde persoon is onbekend. Verder zal een grote actie ingezet worden na de Lebaran. Overdag verspreiden zij zich in de kampongs om inlichtingen in te winnen en gegevens te verzamelen.

Bij nacht komen zij bij elkaar om aan de hand van de binnengekomen berichten de verdachten te arresteeren en te ontvoeren.